

bok recensioner

Epilepsi

Henriksen, G. F. och
Kristiansen, K.,

Norstedt. 172 s. Pris 21:—.

Arbetet utgavs för 3 år sedan i sin norska originalversion. Det har nu översatts till svenska av överläkaren Karl-Axel Melin, som samtidigt författat ett avsnitt rörande epileptikervården resp. lagar och förordningar som berör epileptikern. Detta tillägg har nödvändiggjorts av de speciella förhållanden som råder i varje enskilt land.

Arbetet är mycket utförligt med rikliga litteraturhänvisningar. Detta gäller epileptikernas somatiskt-biologiska förhållanden, både beträffande patologi, patofysiologi och medicinsk terapi. Framställningen gör arbetet i dessa avseenden väl lämpat som lärobok för medicine studeranden, men kanske för avancerat för andra kategorier av läsare, enkannerligen de sjuka själva och deras anhöriga.

Melins tillägg till den svenska upplagan är välmotiverat och upplysande. Här anar man att författaren avsiktligt gjort sin framställning kortfattad för att undvika att komma in på de mycket besvärliga socialmedicinska spörsmål som man inte sällan ställs inför vid epilepsi. Så t.ex. när det gäller den komplexa frågan om epilepsi och körkort.

Även ett annat område har bli-

vit mycket kortfattat framställt, nämligen frågan om psykiska deviationer och deras gemenskap med epileptiska symtom. Frågan är tvivelsutan kontroversiell, men man kan inte undgå reflektionen att de båda norska författarna här gjort ett försök att avdramatisera den "heliga sjukdomen", och att detta i viss mån gått ut över deras — när det gäller de somatiska aspekterna — strävan efter fullständighet i framställningen. Detta kan vara motiverat när man som läkare konfronteras med de sjuka resp. deras anhöriga, men man kommer inte ifrån problemen i socialmedicinska sammanhang, t. ex. då det gäller att bedöma lämpligheten som körkortsinnehavare för en epileptiker. Till en del kan väl framställningen förklaras av att författarna har en neurologisk eller neurokirurgisk bakgrund. Det hade kanske varit fördelaktigt för helheten om man associerat sig med en psykiater, som kunde fått till uppgift att svara för kapitlet "Psykiska symtom hos epileptiker".

Bengt Lindegård

Introduktion i rehabilitering

Den hittills enda sammanfattande bok om rehabilitering på något skandinaviskt språk är den norska Lærebok i Attföring. Man måste därför hälsa med tillfredsställelse Lennart Levis lilla introduktion *Från sjuksäng till arbetsbänk* (PARådet, kronor 29:—). Boken måste vara mycket värdefull för dem som har kontakt med rehabilitering såsom industriläkare, socialläkare, kuratorer, socialvårdstjänstemän, arbetsvårdstjänstemän och arbetsledare inom yrkesmässig rehabilitering. Levi använder den internationellt gängse avgränsningen av begreppet rehabilitering. I tre kapitel redogör han för medicinsk rehabilitering, arbetsvård respektive

problemet när den handikappade skall återvända till arbetslivet. Vad man saknar här är kanske en fylligare redogörelse för de ekonomiska bidrag som står den handikappade till buds, såsom invalidbostadsbidrag, förbättringslån, invaliditetstillägg, invaliditetsersättning och skattebefrielse för motorfordon. Försäkringskassans roll i rehabiliteringen är också något styvmoderligt behandlad.

Levi har efter de stora läroböckernas förebild såsom den norska och de amerikanska av Rusk respektive av Krusen o. med. även en speciell del, som tar upp rehabilitering för olika kategorier av handikappade. Denna del har emellertid i Levis bok blivit så knapphändig, att den ej ger mycket utöver vad han tidigare skrivit. Skall rehabiliteringsproblemen vid olika sjukdomar bli fylligare beskrivna, måste man nog låta specialister skriva ett kapitel om vardera sjukdomsgrupp. Nu blir t. ex. två så viktiga sjukdomstillstånd som epilepsi och psykopati helt utelämnade.

Den snabba utvecklingen inom rehabiliteringen visar sig i att bestämnelserna angående bidrag och ordination av tekniska hjälpmedel såsom Levi beskriver dem redan är föråldrade. Nya har trätt i kraft den 1 januari 1966. Man bör nog också utbyta den äldre beteckningen bioteknologi mot den nya ergonomi. Några randanmärkningar man skulle vilja göra är vikten av att göra hembesök, den psykologiska vinsten av att en patient lär sig klara sig själv samt att frånvaron av känselförmåga i handproteser ofta är den väsentligaste orsaken till att patienterna ej använder dem.

Våra kunskaper om fakta inom rehabiliteringen är ännu mycket bristfälliga. Det är dock onödigt att använda optimistiska generaliseringar såsom "det är sannolikt att man med en rationell rehabiliteringsinsats skulle kunna återin-

passa en stor del av socialhjälpssklientelet i produktivt arbete och göra många pensioneringar onödiga" och "ungefär 3/4 av dem (reumatikerna) brukar kunna återföras till något produktivt arbete". Antalet på grund av olycksfall årligen amputerade uppgår ej till "kanske något tusental" utan snarare till omkring 150.

Levi har skrivit sin bok med stor inlevelse i den handikappades situation. Han har kunnat ge en mångfacetterad bild med sin goda språkliga uttrycksförmåga. Hans bok kommer därför att bli en mycket värdefull introduktion i rehabilitering för alla de yrkeskategorier som får kontakt med detta arbetsfält.

Åke Stenram

Alkoholkonflikten 1963

Statens medicinska forskningsråd har låtit trycka de föredrag som hölls vid en informationskonferens på Wenner-Gren Center om spritstrejken mars—maj 1963. Flera av landets främsta forskare från såväl den teoretiska som den kliniska alkoholforskningen deltog. En mängd intressanta fakta redovisades från detta unika "naturliga experiment". Skriften som är lättläst och redigt uppställd ges ut av *Norstedts* och kostar 29:50.

Samtal och behandling — metodik vid socialt arbete

Översättning från danskan av Inger Nelson

Nancy Bratt

Albert Bonniers förlag, 1965.

Pris kr 23:50.

Nancy Bratt är lärare i metodik vid Danmarks sociala högskola i Århus. Hennes bok, *Samtaleteknik og klientbehandling*, utkom 1963 och recenserades då i svenska tidskrifter. Eftersom det var den första bok, som behandlade socialarbetets metodik tillämpad på skandinaviska förhållanden kom den att fylla ett stort behov. Den har blivit uppskattad i fackkretsar och läses med behållning av både nybörjare och mer erfarna socialarbetare inom mentalhygieniskt arbete. I boken behandlas samtalsteknik, anamnesupptagning och teamarbete samt lämnas en sakkunnig framställning av barnets psyko-fysiska utveckling.

Boken, som nu föreligger i svensk översättning, bör kunna nå en vidare läsekrets av läkare, psykologer, pedagoger m.fl. yrkesgrupper, där den professionella relationen och samtalet intar en viktig plats i arbetet.

Anne-Sophie Gadd

Rehabilitering

En översikt

Ett kompendium utarbetat av doktor E. Husmark, Stockholm, och överläkaren Karl-Gustav Rignér, Eskilstuna. Skriften ingår i Socialmedicinsk tidskrifts skriftserie (nr 33).

Den redovisar utvecklingsförloppet av rehabiliteringsverksamheten i landet och vid olika medicinska specialiteter, klarlägger arbetsuppgifter för läkare, sjukgymnaster, sjuksköterskor m.fl. Sambandet rehabilitering — socialförsäkring belyses.

Pris kr. 7:—

Rekvireras direkt från Socialmedicinsk tidskrift, Villagatan 5, Stockholm Ö eller genom bokhandeln.

socialmedicinsk tidskrift

Prenumerationspris:

Helår kr 30, halvår kr 16.

Studentprenumeration helår kr 16.

Lösnummer kr 3:50.

Tidskriften utkommer med 10 nummer per år (1 per månad utom juli och augusti).

Annonsavdelning:

Red. Nils Byttner, Strandliden 60, Vällingby.

Tfn 08-38 52 99, 38 77 58.

Annonspriser:

Omslagets andra och fjärde sida 500,

helsida kr 450, halvsida kr 250, kvartsida kr 150.

mm-pris kr 1:25 pr enkel spalt 70 mm,

Spalthöjd 210 mm, spaltbredd 70 mm,

sidans bredd (2 spalter) 150 mm.